

Dosarul nr. 3ra-648/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – A. Paniș

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Bostan, I. Muruianu, G. Dașchevici

ÎNCHEIERE

09 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Manea Marin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative individual defavorabile, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil despre obligarea stabilirii și efectuării calculării pensiei, împotriva deciziei din 23 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La data de 19 iunie 2020 avocatul Vladimir Kovali, în interesele reclamantului Manea Marin, a depus acțiune în contenciosul administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative individual defavorabile, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil despre obligarea stabilirii și efectuării calculării pensiei.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că a activat în organele afacerilor interne până la 02 martie 2020, obținând calitate de pensionar, cu calculul vechimii în muncă de 24 ani, 7 luni. Ulterior, acesta s-a adresat către Casa teritorială de Asigurări Sociale Drochia, solicitând stabilirea pensiei pentru vechime în muncă. La data de 27 mai 2020, prin actul administrativ individual defavorabil litigios, autoritatea publică a respins cererea de stabilire și calculare a pensiei. Reclamantul s-a adresat cu cerere prealabilă către autoritatea competentă, iar la data de 12 iunie 2020 a primit răspunsul nr. M-1119/20, prin care s-a refuzat stabilirea și calcularea pensiei.

Autoritatea de asigurări sociale de stat și-a motivat refuzul prin faptul că conform documentelor prezentate, stagiul total al reclamantului constituia 23 ani, 03 luni, 07 zile și nu 24 ani, 07 luni și 28 zile, din motiv că funcția pe care o ocupa nu cade sub incidența pct. 8, lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, respectiv nu putea să i se acorde înlesnirea de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Reclamantul a considerat că deciziile de respingere a cererilor de stabilire a pensiei nu sunt întemeiate și sunt pasibile de a fi anulate ca fiind ilegale. Astfel, reclamantul a solicitat anularea răspunsului Casei teritoriale de Asigurări Sociale Drochia nr. 1-01/15-1381 din 27 mai 2020, anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.M-1119/20 din 12 iunie 2020 și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să stabilească și să efectueze calcularea cuantumului pensiei lui Manea Marin, începând cu 02 martie 2020, potrivit certificatului eliberat de către Direcția de Poliție Chișinău cu nr. 34/20-2838 din 16 martie 2020.

În fapt, reclamantul a menționat că în perioada 01.10.2018-02.03.2020 acesta a activat în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie a Direcției de Poliție Chișinău, în calitate de subofițer al Serviciului de gardă al izolatorului de detenție provizorie.

În drept, acțiunea reclamantului a fost întemeiată în baza art. 14, art. 48, art. 49 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1996 cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și la hotărârea Curții Constituționale nr.19 din 19 iulie 2016.

Prin hotărârea din 03 septembrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a admis cererea de chemare în judecată depusă de reclamant și a dispus anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea autorității să stabilească și să efectueze calcularea cuantumului pensiei lui Manea Marin reieșind din certificatul nr. 34/20-2838 din 16 martie 2020 eliberat de Direcția de Poliție a mun. Chișinău.

Instanța de judecată a reiterat că potrivit pct. 71 din hotărârea Curții Constituționale nr. 19 din 19 iulie 2016, dreptul la pensie, tratat ca un drept de proprietate în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, nu poate fi privit doar ca un drept subiectiv civil, ci, în primul rând, acesta face parte din domeniul raporturilor de protecție socială, și prin natura lor social-juridică primară, pensiile sunt sursa principală și permanentă de întreținere a pensionarilor. În plus, instanța a reținut că dreptul la pensie este un drept imprescriptibil și protejat de lege indiferent de spațiul temporal în cadrul căreia este solicitată ocrotirea lui.

Instanța de judecată a respins argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 emis de Ministerul Afacerilor Interne, prin care reclamantului i se oferă înlesnirea 2:1, depășește prevederile pct. 7, lit. g) și pct. 8, lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, prin care au fost stabilite expres circumstanțele în care la calcularea vechimii în muncă se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, și anume : în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a enunțat că de fapt, pornind de la Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014, art. 33, alin. (2) din Legea cu privire la sistemul penitenciar nr. 1036 din 17 decembrie 1996 și ordinul MAI nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul MAI, colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală au

dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Astfel, instanța de judecată a dedus că Direcția de Poliție a mun. Chișinău corect a efectuat recalcularea vechimii în muncă cu avantaje a reclamantului. Pornind de la art. 47, alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție și art. 3 din Legea nr. 489 din 08.07.1999, instanța a mai menționat că alegațiile Casei Naționale de Asigurări Sociale urmează a fi respinse, iar aceasta este obligată să recalculeze pensia reclamantului reieșind din confirmarea prezentată de reclamant emisă de Direcția de Poliție a mun. Chișinău.

La data de 18 septembrie 2020, cu respectarea termenului prevăzut de articolul 232 din Codul administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 03 septembrie 2020. Ulterior, la data de 01 decembrie 2020 a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii intimatului ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 23 martie 2021, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Curtea de Apel Chișinău a afirmat că pornind de la cadrul legal, aceasta a stabilit cu certitudine că reclamantul Manea Marin a îndeplinit serviciul neîntrerupt în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, în perioada de la 01 iunie 1998 până la 02 martie 2020, potrivit informațiilor gestionate de Ministerul Afacerilor Interne, vechimea în muncă cu avantaje la data concedierii - 02 martie 2020, din funcția de subofițer al serviciului de gardă al izolatorului de detenție provizorie al Direcției de Poliție municipiul Chișinău, constituia 24 ani, 07 luni și 28 zile.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a ajuns la concluzia că prima instanță just a apreciat că Inspectoratul General al Poliției corect a efectuat calcularea vechimii în muncă cu avantaje a lui Manea Marin. Instanța a respins argumentele invocate de apelant despre incorectitudinea calculelor efectuate de aceasta în baza unui ordin ce contravine Hotărârii Guvernului, or legalitatea ordinului Ministerului Afacerilor Interne nu este obiectul controlului judecătoresc în cauza care i-a fost prezentată.

În plus, instanța de apel a dedus că pornind de la constatarea enunțată supra, art. 13, art. 14, art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, Manea Marin avea dreptul la pensie pentru vechime în serviciu.

În mod egal, instanța de apel a reținut că subsecvent pretenției reclamantului privind anularea actelor administrative defavorabile, a fost admisă și pretenția reclamantului privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să stabilească și să efectueze calcularea cuantumului pensiei lui Manea Marin, cu respectarea legislației în vigoare și luând în considerație data încetării raporturilor de serviciu a reclamantului.

Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2021, cu pronunțarea unei noi decizii.

În motivarea recursului, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că potrivit art. 13 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 dreptul la pensie îl au

militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care în perioada 01.07.2019-01.07.2020 au o vechime de muncă de cel puțin 24 ani, 06 luni, iar conform art. 2 alin. (1) din aceeași Lege, pensia se stabilește după eliberarea din serviciu.

Potrivit autorității recurente, Manea Marin nu întrunea condiția menționată supra și anume vechimea în muncă, contrar documentului emis de Inspectoratul General al Poliției, Direcția de Poliția a mun. Chișinău, nu depășea 24 ani 06 luni.

Casa Națională de Asigurări Sociale a denunțat că instanțele de fond au interpretat eronat prevederile pct. 7, lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, art. 11, alin. (1) și (2) din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300 din 21 decembrie 2017, or pentru funcția deținută de Manea Marin între anii 2018 și 2020, nu poate fi acordată înlesnirea 2:1, din motiv că funcția ocupată de acesta nu cade sub incidența pct. 8, lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

În plus, autoritatea recurentă a remarcat faptul că ordinul nr. 96 din 20.03.2018 emis de către Ministerul Afacerilor Interne ar contraveni Hotărârii Guvernului suscitată, respectiv ordinul nu poate produce efecte juridice.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, completul specializat constată că aceasta se încadrează în prevederile art. 245 din Codul administrativ.

În conformitate cu articolul 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei contestate la 23 martie 2021.

Recursul nemotivat a fost depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 25 martie 2021, în termen.

Decizia motivată a fost notificată autorității recurente la 19 aprilie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate anexat la dosar. (f.d 94)

La 16 aprilie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a prezentat motivarea recursului.

În referința depusă la data de 31 mai 2021 de avocatul Kovali Vladimir, în interesele lui Manea Marin, reprezentantul a solicitat declararea drept inadmisibil a recursului formulat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2)

din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de

caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh